

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Актуальні проблеми
вітчизняної
та всесвітньої історії**

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 35

Рівне – 2023

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : Зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 35. Рівне: РДГУ, 2023. 199 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м.Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Редакційна рада:

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Члени редколегії:

Галуха Любов – кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова, Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 10 від 30 листопада 2023 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ №15857-4329Р

ISSN 2519-1942

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Пластова, 31,
Факультет історії, політології та міжнародних відносин РДГУ,
dekanat.fipmv@rshu.edu.ua <https://fipmv.rshu.edu.ua/>
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ISSN 2519-1942

9 772519 194006

РОЗДІЛ ІІІ

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

УДК 94 (477) (092):94 (5)

ІВАН ФРАНКО ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ 1897 РОКУ

Андрій Слесаренко

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Ст. Бандери, 12

e-mail: avslesarenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7648-4003>

У статті проаналізовано публікацію видатного українського вченого Івана Франка «Конгрес орієталістів», що була оприлюднена у львівському «Літературно-науковому віснику» 1898 р. Ця публікація ознайомила українського читача з перебігом і результатами досліджень одинадцятого міжнародного конгресу орієталістів, що відбувся 6–12 вересня 1897 р. у Парижі (Франція).

Ключові слова: *Іван Франко, сходознавство, конгрес сходознавців, «Літературно-науковий вісник».*

The article analyzes the publication of the outstanding Ukrainian scientist Ivan Franko «Congress of Orientalists», which was published in the Lviv «Literary and Scientific Bulletin» in 1898. This publication familiarized the Ukrainian reader with the course and results of the eleventh international congress of Orientalists, which took place on September 6–12, 1897 in Paris (France).

Key words: *Ivan Franko, oriental studies, congress of orientalist, «Literary and scientific bulletin».*

Видатний український громадсько-політичний діяч, вчений, письменник Іван Якович Франко перманентно стежив за розвитком актуальних наукових досліджень та популяризував їх у своїх публікаціях. Слідкував учений і за розвитком сходознавчих досліджень.

Друга половина ХІХ – початок ХХ ст. характеризувалися посиленням інтернаціоналізації, прискоренням та поглибленням міжнародної наукової співпраці. Посилення сходознавчих досліджень у другій половині ХІХ ст., потреба в обміні інформацією й досвідом спонукали вчених європейських країн до налагодження більш тісних і сталих наукових контактів. Справжньою віхою в розвитку європейського сходознавства стало проведення І Міжнародного конгресу орієталістів у Парижі (1873 р.), скликаного за ініціативою французьких учених. Загалом, до початку Першої світової війни відбулося шістнадцять міжнародних форумів орієталістів, які проводилися переважно в Європі кожні 2-3 роки [1, с.22-23; 5].

Іван Франко описав одинадцятий міжнародний конгрес орієталістів, що відбувся 6–12 вересня 1897 р., у публікації «Конгрес орієталістів». Текст вперше надруковано в львівському журналі: «Літературно-науковий вісник» 1898 р. (Т. 1. Кн. 1. С. 14–16) (І пагінація, рубрика «З інтернаціональних наукових конгресів минулого літа»), за підписом: І. Ф. Сучасне видання публікації – *додаткові томи до зібрання творів Івана Франка у 50-ти т. (К.: Наукова думка, 2010. т. 54, підготували Олена Луцишин та Григорій Чопик) [3].*

У вступній частині учений відзначив: «Відбувся (конгрес – А.С.) в Парижі д[ня] 6 вересня в селі Ліцея Людвіка Великого. На конгрес прибули, крім значного числа спеціалістів, також офіційальні делегати з Австро-Угорщини, Італії, Швеції, Швейцарії, Індії, Китаю, Японії і багато інших держав; тільки Німеччина не прислала нікого. Всіх учасників було

зверх 500» (сучасні автори відзначають, що кількість учасників конгресу була 800 осіб – А.С., див. [2]).

Далі у публікації зазначається: «Перше врочисте засідання розпочав президент (конгресу – А.С.) Шарль Шефер згадкою про перший конгрес, що відбувся в Парижі 1873 р. під проводом Леона де Роні (Rosny). Міністр освіти Рамбо підніс важність політичних інтересів, які має Франція на Сході, і заслуги французьких орієнталістів, таких як Анкетіль-Дюперрон, Бюрнуф, Сильвестр де Сасі, Станіслав Жульєн, Шамполіон, Ренан, і привітав членів конгресу іменем правительства. Голова міста Парижа привітав їх іменем міста і запросив на бенкет, який має устроїти для них репрезентація міста. Потім конгрес залагодив усякі формальності і поділився на секції, що ще сього самого дня розпочали свої праці» [4].

Франко перелічив наукові секції конгресу та їх керівників: «1. Мови і археологія арійських країв – ця секція поділилася на три відділи, що засідали кожний окремо: а) Індія (проводили по черзі лорд Рій, проф. Білер з Відня, Пішель і Керн); б) Іран (проводили Гібшман і Єзов); в) лінгвістика (пров[одили] Губернатіс, Кречмер і Улянов).

2. Мови і археологія східної Азії – і ця секція мала два відділи, один для Китаю і Японії (провод[или] китайський амбасадор Чінг-Чанг, Томич, Шлегель і Дуглас) і для Індо-Китаю та Малайського архіпелагу (пров[одили] Керн і Браун).

3. Мови і археологія ісламу (пров[одили] де Гес, Карабачек із Відня і Радлов).

4. Загальна семітська секція – вона також розділилася на два відділи, для гебрейщини (пров[одили] Гвіді і Кауцш) і для асирології (пров[одили] Тіле, Пінчес, Гоммель і Гаупт).

5. Єгипет і африканські мови (пров[одили] Навіль, Лібляйн і Ерман).

6. Греція і її відносини до Сходу (пров[одили] Бікелас, Крумбахер і Стшиговський).

7. Етнографія і фольклор (пров[одили] Вамбері, Губернатіс, Радлов, Клапаред і В. Шмідт)».

З доповідей конгресу Франко виділив виступи Вінтерніца із Оксфорда, що розповідав про рукописи індійського епосу «Махабхарати» (бібліотека англійського Азійського королівського товариства, Леона Фера про буддійські джатаки (оповідання про переродження Будди), проф. Крумбахера, що подав огляд розвою студій над візантійською культурою і літературою. Зацікавила ученого й доповідь берлінського проф. Ермана (єгиптологічна секція), що запланував монументальне видання «Thesaurus verborum aegyptiacorum» берлінської і мюнхенської академії.

Аналізуючи роботу семітської секції вчений відзначив доповідь паризького проф. Галеві про стан біблійної критики, виступи Гвіді, Гаупта і Міллера – про потребу критичного видання Талмуду. Франко поінформував, що «Тюро-Данжен говорив про найдавніші вавилонські написи, а Шейль показав конгресові в оригіналі нововіднайдений фрагмент оповідання про потопу світу з часу коло 2000 літ перед Хр[истом]» [4].

Наприкінці публікації Франко підкреслив, що «орієнталісти мали в Парижі дуже пишну гостину, а їх прийняття в музеї Гіме (спеціальний музей для релігій усіх народів) наробило шуму, особливо в клерикальній пресі. В тім музеї відправлено в присутності членів конгресу, отже, головню християн, буддійське богослуження, що, зрештою, не дивно в Парижі, де від кількох літ існує невеличка громада віруючих буддистів, головню з європейців» [4].

Серед учених-орієнталістів (як відомих, так і малознаних), яких згадує у публікації Франко, відзначимо наступних:

Шарль Шефер (1820 – 1898) – французький орієнталіст, філолог, історик. Професор перської мови. Керівник Французького Інституту східних мов і культур.

Роні Леон де (1837 – 1914) – французький орієнталіст, етнолог, засновник міжнародних конгресів орієнталістів.

Дюперрон (дю Перрон) Анкетіль-Абрам-Ясент (Гіацинт) (1731 – 1805) – французький орієнталіст, основоположник досліджень Авести та зороастрійської писемності.

Бюрнуф Ежен (1801 – 1852) – французький орієталіст. Професор College de France (Колеж де Франс). Займався проблемами буддизму, дослідженнями авестійської мови й літератури.

Сасі Сильвестр де (1758 – 1838) – французький орієталіст, поліглот; завідував кафедрою арабської мови в Школі східних мов (Ecole des langues orientales) у Парижі та перської в Колеж де Франс.

Жульєн Станіслав (1799 – 1873) – французький орієталіст, завідувач кафедри китайської мови в Колеж де Франс, перекладач, дослідник буддизму.

Шамполіон (Шампольйон) Жан-Франсуа (1790 – 1832) – французький учений, засновник єгиптології, автор монументальних праць з історії, культури та мови Єгипту.

Ренан Жозеф-Ернест (1823 – 1892) – французький філолог та історик, автор всесвітньо відомого дослідження «Життя Ісуса», «Історії семітських мов» (1855), дослідник єврейської мови, історії Фінікії, Палестини тощо.

Керн Генріх (1833 – ?) – нідерландський санскритолог. Досліджував також історію буддизму в Індії, на Яві тощо.

Губернатіс Анжело де (1840 – 1913) – італійський літературознавець, письменник, видавець, культурно-громадський діяч.

Дуглас (Дуглас) Роберт-Кенневей (1838 – ?) – англійський синолог, автор оригінальних досліджень з китайської мови, конфуціанства й даоїзму.

Браун Едуард Ґренвілл (1862 – 1926) – англійський орієталіст, викладач перської та арабської мови у Кембриджському університеті. Автор монументальної «Історії перської літератури» у чотирьох томах.

Карабачек (Карабацек) Йозеф (1845–1918) – німецький орієталіст-єгиптолог, професор історії Сходу у Віденському університеті.

Гоммель Фріц (1854–1936) – німецький орієталіст, професор Мюнхенського університету. Дослідник історії та мов давнього Шумеру, Єгипту, Вавилону.

Гаунт Гуго-Герман-Пауль (1858 – ?) – німецький асиролог; разом з Гарпером видавав часопис «Hebraica», разом з Делічем – «Assyriologische Bibliothek».

Лібляйн Жан-Даніель-Кароліус (1827 – ?) – норвезький єгиптолог, дослідник хронології давніх єгипетських родів та династій.

Ерман Адольф (1854 – 1937) – німецький єгиптолог. Професор Берлінського університету, директор Єгипетського музею в Берліні.

Крумбахер Карл (1856 – 1909) – німецький професор візантійської та новогрецької філології у Мюнхенському університеті. Засновник журналу «Byzantinische Zeitschrift» (з 1892 р.).

Стшиговський Йозеф (1862 – 1941) – австрійський історик мистецтва, професор університетів у Граці (1892) та Відні (1909).

Вамбері Герман (Арміній) (1832–1913) – угорський орієталіст, публіцист, член-кореспондент Угорської академії наук, професор східних мов.

Шмідт Вільгельм (1868 – 1954) – австрійський етнограф і мовознавець. Професор Віденського (1921–1938) та Фрайбурського (з 1939 р.) університетів.

Галеві Жозеф (1827–1917) – французький семітолог, займався асирологією. Дешифрувальник численних текстів з історії Асирії та Вавилону.

Тюро-Данжен Франсуа (1872 – 1944) – французький орієталіст засновник шумерології. Член Академії написів (з 1917 р.). Дослідник клинописної культури.

Отже, публікація Івана Франка «Конгрес орієталістів» опублікована у львівському «Літературно-науковому віснику» 1898 р. ознайомила українського читача з перебігом і результатами досліджень одинадцятого міжнародного конгресу орієталістів, що відбувся 6–12 вересня 1897 р. у Парижі. Здійснений аналіз конгресу Франком засвідчив високий фаховий рівень вченого.

Джерела та література

1. Баженова Г. Ю. (2007). Міжнародні конгреси орієталістів у контексті європейської інтеграції науки (остання чверть XIX – початок XX ст.). *Сходознавство*. № 37. С. 22–32.
2. Баженова Г. Ю. (2007). Роль міжнародних конгресів орієталістів у дослідженні історії народів Сходу (друга половина XIX – початок XX ст.). *Каразінські читання. Серія Історія. матеріали міжнар. наук. конф.* Харків. С. 21–22.
3. Франко І.Я. *Додаткові томи до зібрання творів у 50-ти т.* К.: Наукова думка, 2010. т. 54. С. 69–71.
4. Франко І. Конгрес орієталістів. [Про одинадцятий міжнародний конгрес орієталістів]. URL: [http:// https://www.i-franko.name/uk/Misc/1898/KongresOrientalistiv.html](http://https://www.i-franko.name/uk/Misc/1898/KongresOrientalistiv.html).
5. Orientalists. International Congress of. URL: [http:// https://www.encyclopedia.com/orientalists-international-congress](http://https://www.encyclopedia.com/orientalists-international-congress).

References

1. Bazhenova H. Yu. Mizhnarodni konhresy orientalistiv u konteksti yevropeiskoi intehratsii nauky (ostannia chvert XIX – pochatok XX st.). *Skhodoznavstvo*. № 37. S. 22–32.
2. Bazhenova H. Yu. (2007). Rol mizhnarodnykh konhresiv orientalistiv u doslidzhenni istorii narodiv Skhodu (druha polovyna XIX – pochatok XX st.). *Karazinski chytannia. Seriiia Istoriiia. materialy mizhnar. nauk. konf.* Kharkiv. S. 21–22.
3. Franko I.Ia. *Dodatkovy tomy do zibrannia tvoriv u 50-ty t.* K.: Naukova dumka, 2010. t. 54. S. 69–71.
4. Franko I. Konhres oriientalistiv. [Pro odyndatsiatyi mizhnarodnyi konhres oriientalistiv]. URL: [http:// https://www.i-franko.name/uk/Misc/1898/KongresOrientalistiv.html](http://https://www.i-franko.name/uk/Misc/1898/KongresOrientalistiv.html).
5. Orientalists. International Congress of. URL: [http:// https://www.encyclopedia.com/orientalists-international-congress](http://https://www.encyclopedia.com/orientalists-international-congress).

УДК 94(477):930.85(=411.16)(477.81)

ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ЄВРЕЇВ МІЗОЧА: ФОРМИ ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗБЕРІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ МІЗОЦЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ

Роман Михальчук

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Чорновола, 76,а

e-mail: r.mykhalchuk@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9313-4830>

Оксана Пальчевська

Бібліотека-філія селища Мізоч КЗ «Мізоцький центр культури, дозвілля і туризму»

Мізоцької селищної ради

Україна, 35740, с. Кунин, вул. Казьонщина, 26

e-mail: oksana_svit@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8743-9840>

Мета статті – висвітлити форми документації матеріалів з історії євреїв періоду Другої світової війни і Голокосту в Мізочі в Мізоцькій бібліотеці на Рівненщині. У статті висвітлено діяльність україно-німецького проєкту “Мережа пам’яті” та результати даного проєкту для мізоцької громади (оцифрування документів, публікація видання про Голокост в Мізочі, встановлення інформаційних таблиць поблизу місця масового розстрілу єврейської громади в 1942 р.).

Ключові слова: Мізоцька бібліотека, Голокост, євреї, “Мережа пам’яті”.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Шандор Фьольдварі ГРОМАДЯНСЬКИЙ РОЗВИТОК ЯК КОРИНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СВОЄРІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОНФЕСІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	3
Микола Романчук, Руслан Пальчевський УЧАСТЬ ПЛАСТУНІВ У СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОГО ЛЕГІОНУ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (1914-1918 РОКІВ).....	8
Іван Пушук ТРАГЕДІЯ ЧЕСЬКОГО МАЛИНА ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ СУСІДІВ: УСНОІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	13
Віктор Іванчук, Валентина Добровичинська УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ РІВНОГО У ВІДЗНАЧЕННІ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (1941–1944 РОКІВ).....	22
Руслан Сіромський «ОБЕРГТИ ВІД НЕБАЖАНИХ КОНТАКТІВ»: ПОВОЄННІ ПОЇЗДКИ ПЕТРА КРАВЧУКА В ЗАХІДНІ ОБЛАСТІ УРСР.....	25
Олександр Дмитрук, Валерій Шеретюк ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ - НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»	31
Оля Сорочинська ЗОВНІШНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В МОВАХ ВІЙНИ	38

РОЗДІЛ II ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Олег Озимчук АНАЛІЗ ВПЛИВУ РИМСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ НА СУСПІЛЬСТВО В ПЕРІОД ІМПЕРІЇ.....	45
Олег Озимчук, Катерина Джумаєва ПОВСТАННЯ ХЕРЕВАРДА УЕЙКА (1070-1071) В АНГЛІЙСЬКОМУ КОРОЛІВСТВІ.....	52

Олег Озимчук, Юлія Остапчук ОСОБИСТИЙ ВПЛИВ АЛЕНОР АКВІТАНСЬКОЇ НА ЗАГОСТРЕННЯ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКИХ ПРОТИРІЧ В XII – НА ПОЧАТКУ XIII СТОЛІТЬ.....	60
Ольга Арама МОЛДАВСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ В ПЕРІОД КРИЗИ В ОСМАНСЬКІЙ ІМПЕРІЇ (1510-1512)	68
Galina Costețchi MOLDOVA'S RELATIONS WITH POLAND DURING THE CRISIS MILITARY-POLITICAL FROM 1648-1674.....	73
Юрій Андрощук НАЦІОНАЛІЗМ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ: ДОСВІД СЕРЕДИНИ XVII - ПОЧАТКУ XIX СТ.....	85
Анастасія Ковальчук, Руслан Постоловський БАЛКАНСЬКІ КРАЇНИ У ВЕРСАЛЬСЬКІЙ СИСТЕМІ МИРНИХ ДОГОВОРІВ.....	91
Володимир Сухий, Ольга Сєверова ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В АНГЛІЇ.....	99
Степан Синяк, Наталія Плюта РОЗВИТОК ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ПРЕСИ У США В XX СТ.	102
Марія Микосянчик БОРІТЬБА «НЕГАТИВНИХ» ХРИСТІЯН З НАЦІОНАЛ- СОЦІАЛІСТАМИ В ПЕРІОД ТРЕТЬОГО РЕЙХУ	109
Владислав Кладько, Інна Мартинчук ФАКТОРИ ПРОТИСТОЯННЯ МІЖ ІНДІЄЮ ТА ПАКИСТАНОМ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ.....	115
Катерина Таєр-Ульянова ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОТИБОРСТВО МІЖ СРСР І США В ПЕРІОД «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»	121
Інна Вівчар ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	127
Владислав Климовець, Інна Мартинчук ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКІВ.....	133
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ.....	141

Іван Колінько
ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ
ПРО КОЛЕКТИВНУ БЕЗПЕКУ (ОДКБ) У ХРОНОЛОГІЧНОМУ ПОРЯДКУ 149

Олег Санжаревський
ПОРІВНЯННЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ТЕРОРИСТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ ІДІЛ ТА ТАЛІБАґУ: ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ 156

РОЗДІЛ ІІІ

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

Андрій Слесаренко
ІВАН ФРАНКО ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ 1897 РОКУ 165

Роман Михальчук, Оксана Пальчевська
ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ЄВРЕЇВ МІЗОЧА: ФОРМИ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗБЕРІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ МІЗОЦЬКОЇ
БІБЛІОТЕКИ 168

Володимир Харчук
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 172

Володимир Грицишин, Марія Грицишина
РОЛЬ ПОСТНЕОПАТРИСТИКИ В МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИНАХ
СЬОГОДЕННЯ 177

Віталій Ігнат'єв
ІСИХАЗМ ТА САКРАЛІЗАЦІЯ В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ДЕРЖАВИ.....180

Юрій Ліннік
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ 186

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....194

ЗМІСТ.....196

ISSN 2519-1942

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

ВИПУСК 35

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 30.11.2023 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman».

Наклад 300. Зам. № 254/1. Ум. друк. арк. 11,19.

ISSN 2519-1942

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Випуск 35. Рівне, 2023. 199 с.

УДК 94(477) + 94(100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023